

برآورد پارامترهای توزیع نرمال بر اساس مشاهدات رکوردهای

جعفر احمدی^۱
مهدى دوست پرست^۲

چکیده

فرض کنید $X_1, X_2, \dots, X_n$ یک دنباله از متغیرهای تصادفی مستقل و همتوzیع با تابع توزیع F باشند. $R = \text{را} \text{یک} \text{ رکوردهای} \text{ بالا} \text{ (پایین)} \text{ گوئیم}$ هرگاه از تمام مشاهدات قبل از خود بزرگتر (کوچکتر) باشد. در این مقاله، فرض شده است که F متعلق به یک خانواده مکانی - مقیاسی است. بر اساس مشاهدات رکوردهایی برآورد گرها برای پارامترهای این خانواده به دست می‌آوریم. برای به دست آوردن برآورد گرها درستنمایی ماکسیمم، نیاز به حل دستگاه معادلات غیرخطی داریم. در اینجا حالت خاص نرمال بودن توزیع جامعه را در نظر می‌گیریم و با استفاده از روش‌های آنالیز عددی، برآورد گرها درستنمایی ماکسیمم را برای پارامترهای توزیع نرمال محاسبه می‌کنیم. همچنین با استفاده از معیار کمترین توانهای دوم خطأ، بهترین برآورد گرها خطي ناریب را بر اساس مشاهدات رکوردهای توزیع نرمال به دست می‌آوریم.

کلمات کلیدی: روش نیوتون-رافسن، دستگاه معادلات غیرخطی، رکوردهای توزیعهای مکانی-مقیاسی برآورد گر درستنمایی ماکسیمم، بهترین برآورد گر خطی ناریب.

رکوردها را تکمیل کردند. بعدها، نظرات جالبی برای نسبت دادن مقادیر رکوردهای فرایندی‌های فرین معین معرفی شد. گلیک^۱[۱] با استفاده از عنوان فریننده "شکستن رکوردها و شکستن مرزها" تحقیقات پیست و پنج ساله اول را جمع‌آوری کرد. در سالهای اخیر استنباط آماری بر اساس رکوردهای نیز مورد توجه قرار گرفته است که می‌توان به کارلین و گلفند^۲[۸]، فیورورگری و هال^۳[۱۰]، گاتی و پادجت^۴[۱۲]، احمدی [۱] و احمدی و ارقامی [۱۶] مراجعه کرد. احمدی و ارقامی [۱۶] با ارائه نظریه اطلاع فیشر بر اساس رکوردها، نشان دادند که در بعضی موارد، رکوردهای بسیار مناسب‌تر از مشاهدات عمل می‌کنند. در بخش ۲ این مقاله، تعاریف و نمادهای پایه‌ای را ارائه می‌دهیم.

Glick^۱
Carlin and Gelfand^۲
Feuerverger and Hall^۳
Gultu and Padgett^۴

۱. مقدمه
نظریه رکوردهای شاخه‌ای نسبتاً جدید می‌باشد و در چند دهه اخیر رشد اصلی خود را کرده است. این نظریه، علاوه بر ویژگیهای مهم تئوری دارای کاربردهای خاص عملی است. تغییرات جوی، بعضی از مسائل گرافیک، پیشامدهای طبیعی مانند باد و مسائل مربوط به تعیین مقاومت مصالح و محاسبه احتمال کارافت و ... از جمله کاربردهای مهم آن می‌باشد.

تحقیق بر اساس رکوردهای تا کنون مورد توجه محققین بسیاری واقع شده است. شاید بتوان گفت چندلر^۵ به طور برجسته‌ای مطالعه مقادیر رکوردهای رکوردهای روزنیک^۶[۱۳] و شروک^۷[۱۴]، نظریه مجانی

^۱ دانشکده علوم ریاضی، دانشگاه فردوسی مشهد
^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی مشهد
^۳ Chandler^۸
^۴ Resnick^۹
^۵ Shorrock^{۱۰}

$$-\infty < u_1 < \dots < u_n < \infty \quad (1)$$

$$f_{U_1, \dots, U_n}(u_1, \dots, u_n) = \prod_{i=1}^{n-1} \frac{f(u_i)}{1 - F(u_i)} \times f(u_n)$$

بنابراین اگر $U_1, \dots, U_n$ رکوردهای بالا در نمونه‌ای تصادفی از خانواده مقیاسی-مکانی با تابع چگالی

$$f(x; \mu, \sigma) = \frac{1}{\sigma} f\left(\frac{x - \mu}{\sigma}\right)$$

و تابع توزیع

$$F(x; \mu, \sigma) = F\left(\frac{x - \mu}{\sigma}\right)$$

باشد، در این صورت تابع چگالی نخستین n رکورد بالا به صورت

زیر بیان می‌شود:

$$-\infty < u_1 < \dots < u_n < \infty \quad (2)$$

$$f_{U_1, \dots, U_n}(u_1, \dots, u_n) = \prod_{i=1}^{n-1} \frac{f(u_i^*)}{1 - F(u_i^*)} \times f(u_n^*)$$

که در آن

$$u_i^* = \frac{u_i - \mu}{\sigma}; i = 1, \dots, n$$

رکوردهای بالا از توزیع $F(x)$ هستند.

تابع چگالی احتمال توأم U_m و U_n را با $f_{m,n}(x, y)$ نشان داده و داریم:

$$-\infty < x < y < \infty, \quad m = 1, 2, \dots, n; \quad (3)$$

$$f_{m,n}(x, y) = \frac{1}{(m-1)!(n-m-1)!} \times$$

$$[R(x)]^{m-1} \frac{f(x)}{1 - F(x)} [R(x) - R(y)]^{n-m-1} f(y)$$

که در آن $R(x) = -\log(1 - F(x))$

تابع چگالی احتمال حاشیه‌ای U_n را با $f_n(x)$ نشان می‌دهیم که

$$f_n(x) = \frac{1}{(n-1)!} [\log\{1 - F(x)\}]^{n-1} f(x)$$

$$-\infty < x < \infty, \quad n = 1, 2, \dots$$

در بخش ۳، یک خانواده مکانی-مقیاسی را در نظر گرفته و بر اساس مشاهدات رکوردهای، برآوردهای درستنمایی ماکسیمم برای پارامترهای آن را معرفی می‌نماییم. در این مقاله، توزیع نرمال را در نظر می‌گیریم و با استفاده از شبیه سازی، رکوردهای مورد نیاز از توزیع نرمال استاندارد را استخراج می‌کنیم، همچنین بر اساس معیار لوید^{۱۰} با محاسبه گشتاورهای رکوردهای حاصل از توزیع نرمال استاندارد، برآوردهای خطی نالریب برای پارامترها را به دست می‌آوریم.

۲. تعاریف و نمادها

در این بخش چند تعریف پایه‌ای که در این مقاله مورد استفاده قرار می‌گیرد را بیان می‌کنیم.

۱-۱ رکورد

فرض کنید $X_1, X_2, \dots, X_n$ دنباله‌ای از متغیرهای تصادفی مستقل و همتوزیع با توزیع مشترک F باشد. مشاهده x را یک رکورد بالا (پایین) می‌گوییم هرگاه از همه مشاهدات قبل از خود بزرگتر (کوچکتر) باشد.

در ادامه، خود را به رکوردهای بالا محدود می‌کنیم. نتایج حاصل را می‌توان برای رکوردهای پایین با اندکی تغییر مورد استفاده قرار داد.

۱-۲ زمان و رکورد

طبق تعریف ۱.۱، زمانی که در آن رکورد رخ می‌دهد یک متغیر تصادفی می‌باشد که به صورت زیر تعریف می‌شود که T با احتمال یک برابر یک است و برای $2 \leq k \leq n$:

$$T_k = \min\{j : X_j > X_{T_{k-1}}\}$$

که T_k زمان رخ دادن k امین رکورد بالا می‌باشد.

در این مقاله، n امین رکورد بالا را با U_n نشان می‌دهیم. بنابراین طبق تعاریف بالا، دنباله رکوردهای بالا عبارت اند از:

$$U_n = X_{T_n}; \quad n \geq 1$$

۲-۱ توزیع رکوردها

اگر $U_1, U_2, \dots, U_n$ رکوردهای بالا در نمونه‌ای تصادفی از یک توزیع با تابع چگالی $f(\cdot)$ و تابع توزیع $F(\cdot)$ باشد، در این صورت تابع چگالی نخستین n رکورد بالا به صورت زیر بیان می‌شود:

$$L(\mu, \sigma; u_1, \dots, u_n) = \frac{1}{\sigma^n} \prod_{i=1}^{n-1} \left\{ \frac{f(u_i^*)}{1 - F(u_i^*)} \right\} f(u_n^*) \quad (5)$$

اثبات موارد ۱-۴ را می‌توان در آرنولد و بقیه^۱ [۵] یا احمدی [۱] دید.

می‌دانیم یکی از روش‌های به دست آوردن برآوردهای درستنمایی، استفاده از تکنیک مشتق‌گیری از لگاریتم تابع درستنمایی می‌باشد. لذا از رابطه ۵ داریم:

$$\log(L) = -n \log(\sigma) - \quad (6)$$

$$\sum_{i=1}^{n-1} \log(1 - F(u_i^*)) + \sum_{i=1}^n \log(f(u_i^*))$$

با مشتقگیری از رابطه ۶ نسبت به μ و σ به ترتیب داریم:

$$\frac{\partial}{\partial \mu} \log(L) = \sum_{i=1}^{n-1} \frac{f(u_i^*)}{1 - F(u_i^*)} + \sum_{i=1}^n \frac{f'(u_i^*)}{f(u_i^*)} \quad (7)$$

و

$$\frac{\partial}{\partial \sigma} \log(L) = n + \sum_{i=1}^{n-1} \frac{u_i^* f(u_i^*)}{1 - F(u_i^*)} + \sum_{i=1}^n \frac{u_i^* f'(u_i^*)}{f(u_i^*)} \quad (8)$$

در معادلات ۷ و ۸، $f'(x)$ مشتق $f(x)$ است. برای به دست آوردن برآوردهای درستنمایی ماکسیمم باید دستگاه معادله زیر را حل کنیم:

$$\frac{\partial}{\partial \mu} \log(L) = 0$$

$$\frac{\partial}{\partial \sigma} \log(L) = 0$$

از آنجا که توجه ما معطوف به توزیع نرمال است، معادلات ۷ و ۸ را برابر اساس رکوردهای استخراج شده از توزیع نرمال استاندارد بازنویسی می‌کنیم. تابع چگالی و تابع توزیع نرمال استاندارد را به ترتیب با $\varphi(x)$ و $\Phi(x)$ نشان می‌دهیم که

$$\varphi(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \exp\left\{-\frac{1}{2}x^2\right\}$$

و

$$\Phi(x) = \int_{-\infty}^x \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \exp\left\{-\frac{1}{2}t^2\right\} dt$$

از طرفی برای توزیع نرمال داریم:

$$\frac{\partial \varphi(x)}{\partial x} = \frac{-x}{\sqrt{2\pi}} \exp\left\{-\frac{1}{2}x^2\right\} = -x\varphi(x) \quad (9)$$

مثال - فرض کنید دنبالهای از مشاهدات با $n=10$ با مقادیر زیر داشته باشیم:

۱۱، ۱۰، ۳۲، ۴۰، ۳۰، ۱۲، ۲۵، ۱۸، ۲۲، ۲۰

در این صورت طبق تعریف ۲-۲، رکوردهای بالا عبارت اند از:

$$U_1 = 20, U_2 = 22, U_3 = 25, U_4 = 30, U_5 = 40$$

و زمان رخدادن رکوردهای بالا عبارت اند از:

$$T_1 = 1, T_2 = 2, T_3 = 4, T_4 = 5, T_5 = 7$$

لازم به ذکر است که دنباله رکوردهای پایین نمونه بالا عبارتد از: ۲۰، ۱۸، ۱۲، ۱۰.

۳. برآوردهای پارامتری

در این بخش، با استفاده از مشاهدات رکوردهای پارامتری، پارامترهای جامعه را تخمین می‌زنیم. در زیر بخش ۳-۱، یک خانواده مقیاسی-مکانی را در نظر می‌گیریم و با حل دستگاه معادلات غیرخطی، برآوردهای درستنمایی ماکسیمم برای پارامترها را به دست می‌آوریم. در این مقاله، با درنظر گرفتن توزیع نرمال و با استفاده از روش‌های عددی و شبیه‌سازی کامپیوتری، برآوردهای درستنمایی ماکسیمم برای میانگین و واریانس توزیع نرمال، بر اساس داده‌های رکوردهای به دست می‌آید. همچنین در زیر بخش ۳-۲، با استفاده از روش لوید که در آرنولد و بقیه آمده است [۵]، بهترین برآوردهای خطی ناگایه برای پارامترهای توزیع نرمال محاسبه می‌شود.

۳-۱. برآوردهای درستنمایی ماکسیمم

در این زیر بخش، برآوردهای درستنمایی ماکسیمم μ و σ را در حالت کلی برای هر خانواده مکانی-مقیاسی به دست آورده و نتیجه را برای حالت خاصی که توزیع جامعه نرمال باشد، به کار می‌بریم.

اگر توزیع جامعه از خانواده مکانی-مقیاسی به ترتیب با پارامترهای μ و σ باشد، آنگاه طبق رابطه ۲، تابع درستنمایی بر اساس نخستین n رکورد بالا عبارت است از:

$$\frac{\partial f_1}{\partial \sigma} = \sum_{i=1}^{n-1} \frac{\varphi(u_i^*)}{1 - \Phi(u_i^*)} + \sum_{i=1}^{n-1} u_i^* \frac{\varphi(u_i^*)}{1 - \Phi(u_i^*)} - \sum_{i=1}^{n-1} u_i^* \left\{ \frac{\varphi(u_i^*)}{1 - \Phi(u_i^*)} \right\}^2,$$

$$\frac{\partial f_1}{\partial \sigma} = 2n\sigma + \sum_{i=1}^{n-1} u_i(1+u_i^*) \frac{\varphi(u_i^*)}{1 - \Phi(u_i^*)} - \sum_{i=1}^{n-1} u_i u_i^* \left\{ \frac{\varphi(u_i^*)}{1 - \Phi(u_i^*)} \right\}^2$$

مرحله ۳- دستگاه معادلات خطی

$$J(x^{(k)})y^{(k)} = -F(x^{(k)})$$

را نسبت به $x^{(k)}$ حل می کنیم.

مرحله ۴- قرار می دهیم:

$$x^{(k+1)} = x^{(k)} + y^{(k)}$$

مرحله ۵- اگر $\|x^{(k+1)} - x^{(k)}\|_\infty \geq \varepsilon$

$$\|x^{(k+1)} - x^{(k)}\|_\infty \geq \varepsilon$$

که ε اختیاری است، یک واحد به k افزوده و به مرحله ۲ می رویم.

مرحله ۶- روند تمام است.

۳- بهترین برآوردگر خطی نازاریب

در این بخش، بهترین برآوردگر خطی برای μ و σ با معیار کمترین توانهای دوم بر اساس رکوردهای بالا حاصل از توزیع (μ, σ) را به دست می آوریم.

اگر $f_n(x)$ تابع چگالی احتمال U باشد، در این صورت از رابطه ۴ داریم:

$$-\infty < x < \infty, n = 1, 2, \dots \quad (12)$$

$$f_n(x) = \frac{1}{(n-1)!} [\log\{1 - \Phi(x)\}]^{n-1} \phi(x)$$

و اگر $f_{m,n}(x, y)$ تابع چگالی احتمال توان U و U_m باشد، در این صورت از رابطه ۳ داریم:

و با جایگذاری در معادله های ۷ و ۸ داریم:

$$\sigma \sum_{i=1}^{n-1} \frac{\varphi(u_i^*)}{1 - \Phi(u_i^*)} - \sum_{i=1}^n u_i + n\mu = 0 \quad (10)$$

$$n\sigma + \sigma \sum_{i=1}^{n-1} \frac{u_i \varphi(u_i^*)}{1 - \Phi(u_i^*)} - \sum_{i=1}^n u_i + \mu \sum_{i=1}^n u_i = 0 \quad (11)$$

اکنون با استفاده از الگوریتم نیوتون- رافسن دستگاه معادلات ۱۰ و ۱۱ را حل می کنیم. برای این منظور قرار دهید:

$$f_1(\mu, \sigma) = \sigma \sum_{i=1}^{n-1} \frac{\varphi(u_i^*)}{1 - \Phi(u_i^*)} - \sum_{i=1}^n u_i + n\mu$$

$$f_2(\mu, \sigma) =$$

$$n\sigma + \sigma \sum_{i=1}^{n-1} \frac{u_i \varphi(u_i^*)}{1 - \Phi(u_i^*)} - \sum_{i=1}^n u_i + \mu \sum_{i=1}^n u_i$$

$$F(\mu, \sigma) = (f_1(\mu, \sigma), f_2(\mu, \sigma))$$

$$x^{(k)} = (\mu^{(k)}, \sigma^{(k)})$$

که $\mu^{(k)}$ مقدار μ و $\sigma^{(k)}$ مقدار σ در مرحله k ام الگوریتم است.

برای حل دستگاه $F(\mu, \sigma) = 0$ ، بعد از انتخاب یک تقریب اولیه $x^{(0)}$ ، مراحل زیر را اجرا می کنیم:

مراحل ۱- $k=1$ را برابر صفر قرار می دهیم،

مراحل ۲- $F(x^{(k)})$ و ماتریس J یعنی

$$J = \begin{pmatrix} \frac{\partial f_1}{\partial \mu} & \frac{\partial f_1}{\partial \sigma} \\ \frac{\partial f_2}{\partial \mu} & \frac{\partial f_2}{\partial \sigma} \end{pmatrix}$$

را محاسبه می کنیم که در آن

$$\frac{\partial f_1}{\partial \mu} = \sum_{i=1}^{n-1} u_i^* \frac{\varphi(u_i^*)}{1 - \Phi(u_i^*)} - \sum_{i=1}^{n-1} \left\{ \frac{\varphi(u_i^*)}{1 - \Phi(u_i^*)} \right\}^2 + n$$

$$\frac{\partial f_2}{\partial \mu} =$$

$$\sum_{i=1}^{n-1} u_i u_i^* \frac{\varphi(u_i^*)}{1 - \Phi(u_i^*)} - \sum_{i=1}^{n-1} u_i \left\{ \frac{\varphi(u_i^*)}{1 - \Phi(u_i^*)} \right\}^2 + \sum_{i=1}^n u_i$$

حال از رابطه ۹ $-\infty < x < y < \infty, m = 1, 2, \dots, m < n; \quad (13)$

$$\phi(x) = \int_x^{\infty} \phi'(y) dy = \int_x^{\infty} y \phi(y) dy \quad (17) \quad f_{m,n}(x, y) = \frac{1}{(m-1)!(n-m-1)!} \times$$

لذا

$$\alpha_n^{(r)} = 1 + \frac{1}{(n-2)!} \times$$

$$\int_{-\infty}^{\infty} \int_x^{\infty} xy [-\log\{\Phi(x)\}]^{n-1} \frac{\phi(x)}{1-\Phi(x)} \phi(y) dy dx$$

$$= 1 + \alpha_{n-1, n}$$

نتیجه ۱- برای $n \geq 2$ داریم:

$$\beta_{n-1, n} = \beta_{n, n} + \alpha_n (\alpha_n - \alpha_{n-1}) - 1 \quad (18)$$

زیرا

$$\beta_{n-1, n} = Cov(U_{n-1}, U_n)$$

$$= E(U_{n-1}U_n) - E(U_{n-1})E(U_n)$$

$$= \alpha_{n-1, n} - \alpha_{n-1}\alpha_n = (\alpha_n^{(r)} - 1) - \alpha_{n-1}\alpha_n$$

$$= \alpha_n^{(r)} - \alpha_{n-1}\alpha_n - 1$$

$$= \alpha_n^{(r)} - (\alpha_n)^r + (\alpha_n)^r - \alpha_{n-1}\alpha_{n-1} - 1$$

$$= \beta_{n, n} + \alpha_n (\alpha_n - \alpha_{n-1}) - 1$$

در جدولهای ۱ و ۲ به ترتیب مقادیر α_n و $\beta_{m, n}$ را تابا و $n = 1, 2, \dots, m \leq n \leq 10$ تعیین کردہایم.

حال فرض کنید $U_1, U_2, \dots, U_n$ اولین n رکورد بالا از توزیع نرمال باشند، آنگاه با استفاده از روش لوید و با در نظر گرفتن معیار کمترین توانهای دوم [۴]، بهترین برآوردهای خطی ناریب برای μ و σ عبارت اند از:

$$\mu^* = \sum_{i=1}^n a_i U_i, \quad \sigma^* = \sum_{i=1}^n b_i U_i$$

که در آن بردارهای سطري a و b به صورت زیر داده می‌شوند:

$$a = \frac{\alpha' B^{-1} \alpha' B^{-1} - \alpha' B^{-1} \alpha' B^{-1}}{(\alpha' B^{-1} \alpha)(\alpha' B^{-1}) - (\alpha' B^{-1})^2} \quad (19)$$

$$b = \frac{\alpha' B^{-1} \alpha' B^{-1} - \alpha' B^{-1} \alpha' B^{-1}}{(\alpha' B^{-1} \alpha)(\alpha' B^{-1}) - (\alpha' B^{-1})^2} \quad (20)$$

$$[-\log\{\Phi(x)\}]^{n-1} \frac{\phi(x)}{1-\Phi(x)} \times \\ [-\log\{\Phi(x)\} + \log\{\Phi(y)\}]^{n-m-1} \phi(y)$$

با در نظر گرفتن

$$\alpha_n = E(U_n) \quad (14)$$

$$\alpha_n^{(r)} = E(U_n^r), \quad \alpha_{m,n} = E(U_m U_n)$$

$$\beta_{n,n} = Var(U_n), \beta_{m,n} = Cov(U_m, U_n) \quad (15)$$

قضیه زیر را خواهیم داشت:

قضیه ۱- برای رکوردهای بالا از توزیع نرمال استاندارد داریم:

$$\alpha_{n-1, n} = \alpha_n^{(r)} - 1 ; \quad n \geq 2 \quad (16)$$

برهان: از روابط ۱۲ و ۱۴ برای $n \geq 2$ داریم

$$\alpha_n^{(r)} = \frac{1}{(n-1)!} \int_{-\infty}^{\infty} x^r [-\log\{\Phi(x)\}]^{n-1} \phi(x) dx$$

از رابطه ۹ داریم:

$$\alpha_n^{(r)} = \frac{-1}{(n-1)!} \int_{-\infty}^{\infty} x [-\log\{\Phi(x)\}]^{n-1} d\phi(x)$$

با استفاده از تکنیک انتگرال گیری جزء به جزء می‌توانیم بنویسیم:

$$\alpha_n^{(r)} = \frac{1}{(n-1)!} \int_{-\infty}^{\infty} [-\log\{\Phi(x)\}]^{n-1} \phi(x) dx \\ + \frac{1}{(n-2)!} \int_{-\infty}^{\infty} x [-\log\{\Phi(x)\}]^{n-2} \frac{\phi(x)}{1-\Phi(x)} dx$$

$$= 1 + \frac{1}{(n-2)!} \times$$

$$\int_{-\infty}^{\infty} x [-\log\{\Phi(x)\}]^{n-2} \frac{\phi(x)}{1-\Phi(x)} \phi(x) dx$$

$$U_1 = -0.412356, \quad U_2 = 0.251102,$$

$$U_3 = 0.569187, \quad U_4 = 0.689999$$

برای به دست آوردن درستمایی ماکسیمم پارامترهای توزیع نرمال، روش تکرار عددی نیوتون-رافسن را با فرض $\mu = 0$ طبق الگوریتم بخش ۳-۱ به کار برده‌ایم و نتایج زیر به دست آمده است:

$$\hat{\mu} = -0.645881 \approx -0.6, \quad \hat{\sigma} = 0.283291 \approx 0.4$$

بهترین برآوردگر خطی ناریب μ و σ طبق روابط زیر بخش ۳-۲ عبارت اند از:

$$\begin{aligned} \mu^* &= ((-0.412356) \times 0.7799) + (0.251102 \times 0.2152) \\ &\quad + (0.569187 \times 0.2072) + (0.689999 \times (-0.2025)) \\ &= -0.2016613264 \approx -0.2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \sigma^* &= (-0.412356) \times (-0.4069) + (0.251102) \times \\ &\quad (-0.1460) + (0.569187) \times (0.0926) + \\ &\quad (0.689999) \times (0.6454) = 0.5091454028 \approx 0.5 \end{aligned}$$

همچنین با توجه به جدول ۵ خطای استاندارد برآوردگرهای خطی ناریب عبارت اند از:

$$S.E(\mu^*) = 0.5091454028 \sqrt{0.9475} \approx 0.496$$

$$S.E(\sigma^*) = 0.5091454028 \sqrt{0.2227} \approx 0.24.$$

$$B = (\beta_{ij}); 1 \leq i \leq j \leq n$$

$$\alpha' = (\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n), \quad 1' = (1, 1, \dots, 1)_{1 \times n}$$

واریانس و کواریانس برآوردگرهای بالا عبارت اند از:

$$\frac{Var(u^*)}{\sigma^*} = \frac{\alpha' B^{-1} \alpha}{(\alpha' B^{-1} \alpha)(1' B^{-1} 1) - (\alpha' B^{-1} 1)^2} \quad (21)$$

$$\frac{Var(\sigma^*)}{\sigma^*} = \frac{1' B^{-1} 1}{(\alpha' B^{-1} \alpha)(1' B^{-1} 1) - (\alpha' B^{-1} 1)^2} \quad (22)$$

$$\frac{Cov(\mu^*, \sigma^*)}{\sigma^*} = \frac{\alpha' B^{-1} 1}{(\alpha' B^{-1} \alpha)(1' B^{-1} 1) - (\alpha' B^{-1} 1)^2} \quad (23)$$

با استفاده از میانگین، واریانس و کواریانس داده شده در جدولهای ۱ و ۲ ضرایب a و b را با توجه به معادلهای (۱۹) و (۲۰) برای $n = 2, \dots, 10$ تعیین کرده و به ترتیب در جدولهای ۳ و ۴ می‌آوریم. همچنین مقادیر $Var(\mu^*)/\sigma^*$ ، $Var(\sigma^*)/\sigma^*$ و $Cov(\mu^*, \sigma^*)/\sigma^*$ را از معادلهای (۲۱)- (۲۳) محاسبه کرده و در جدول ۵ آورده‌ایم.

۳-۳ مثال

در این زیربخش، به منظور استخراج رکوردهای توزیع نرمال استاندارد از بسته آماری Minitab R11 استفاده شده است که در این شبیه‌سازی ۴ رکورد به دست آمده است:

جدول ۱: میانگین رکوردهای بالا از توزیع $N(0, 1)$

n	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
μ_h	0.0000	0.9032	1.4990	1.9678	2.3367	2.14762	2.0339	2.3247	2.0942	2.841

جدول ۲: واریانس و کوواریانس n درگرد بالای اول از توزیع $N(\mu, \sigma^2)$

n	m	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۱...										
۲	۰.۰۹۰۶	۰.۷۷۹۹									
۳	۰.۴۰۳۴	۰.۰۹۰۳	۰.۷۰۲۲								
۴	۰.۲۷۷۰	۰.۴۹۶۴	۰.۰۸۰۹	۰.۶۶۱۱							
۵	۰.۳۴۹۳	۰.۴۳۳۱	۰.۰۱۱۰	۰.۰۷۷۳	۰.۶۳۰۳						
۶	۰.۲۹۰۱	۰.۳۸۸۰	۰.۴۰۸۹	۰.۰۱۸۱	۰.۰۷۰۲	۰.۶۱۷۴					
۷	۰.۲۶۹۶	۰.۳۱۹۴	۰.۴۱۹۴	۰.۴۷۳۲	۰.۰۲۱۲	۰.۵۶۴۳	۰.۶۰۴۱				
۸	۰.۲۴۹۰	۰.۳۸۸۳	۰.۳۸۸۳	۰.۴۳۸۰	۰.۳۸۷۷	۰.۰۲۲۶	۰.۰۰۹۰	۰.۰۹۳۸			
۹	۰.۲۲۳۲	۰.۳۰۷۳	۰.۳۶۳۱	۰.۴۱۰۰	۰.۳۰۱۴	۰.۴۸۸۸	۰.۰۵۲۳۳	۰.۰۰۰۴	۰.۰۸۰۶		
۱۰	۰.۲۱۹۷	۰.۲۸۹۰	۰.۴۳۲۱	۰.۳۸۶۴	۰.۴۲۰۳	۰.۴۶۰۶	۰.۴۹۳۱	۰.۰۲۳۴	۰.۰۰۱۹	۰.۰۷۸۸	

جدول ۳: ضرایب بهترین برآوردگرهای خطی نااریب $\hat{\mu}$ بر اساس n درگرد اول بالا از توزیع $N(\mu, \sigma^2)$

n	m	a_1	a_2	a_3	a_4	a_5	a_6	a_7	a_8	a_9	a_{10}
۲	۱...	۰...									
۳	۰.۸۶۲۹	۰.۳۴۴۲	-۰.۲۰۶۳								
۴	۰.۷۷۹۹	۰.۳۱۰۲	۰.۲۰۷۳	-۰.۳۰۲۰							
۵	۰.۷۲۱۱	۰.۲۹۰۶	۰.۱۹۰۳	۰.۱۴۰۰	-۰.۳۰۷۶						
۶	۰.۷۷۸۸	۰.۲۸۰۷	۰.۱۸۰۳	۰.۱۳۸۹	۰.۱۱۰۷	-۰.۳۰۷۶					
۷	۰.۶۳۱۷	۰.۲۶۸۵	۰.۱۷۸۴	۰.۱۲۳۵	۰.۱۰۶۳	۰.۳۰۷۶	-۰.۳۱۶۷				
۸	۰.۶۱۳۰	۰.۲۰۸۶	۰.۱۷۲۱	۰.۱۲۸۹	۰.۱۰۲۹	۰.۸۰۳۰	۰.۰۷۳۰	-۰.۳۱۳۹			
۹	۰.۵۸۸۹	۰.۲۰۰۱	۰.۱۶۶۸	۰.۱۲۰۱	۰.۰۹۹۹	۰.۰۸۳۰	۰.۰۷۹۰	۰.۰۶۱۸	-۰.۴۴۳۹		
۱۰	۰.۵۶۸۲	۰.۲۳۲۸	۰.۱۶۲۱	۰.۱۲۱۷	۰.۰۹۷۳	۰.۰۸۹۰	۰.۰۷۱۹۱	۰.۰۶۰۳	۰.۰۵۳۴	-۰.۴۰۷۰	

جدول ۴: ضرایب بهترین برآوردهای خطی نااریب σ بر اساس n رکورد اول بالا از توزیع $N(\mu, \sigma^2)$

n	b_1	b_2	b_3	b_4	b_5	b_6	b_7	b_8	b_9	b_{10}	b_{11}
۲	-۰.۱۰۷۲	۰.۱۰۷۲									
۳	-۰.۰۸۶۰	-۰.۲۰۴۱	-۰.۲۰۶۳								
۴	-۰.۴۰۶۹	-۰.۱۴۶۰	-۰.۰۹۲۶	۰.۶۴۰۴							
۵	-۰.۳۱۰۱	-۰.۱۱۰۰	-۰.۰۷۳۸	-۰.۰۵۳۷۳	۰.۰۰۸۰						
۶	-۰.۲۰۸۸	-۰.۰۹۶۴	-۰.۰۶۱۹	-۰.۰۴۳۰	-۰.۰۲۰۳	۰.۴۹۷۹					
۷	-۰.۲۲۰۷	-۰.۰۸۲۳	-۰.۰۵۳۷	-۰.۰۳۹۴	-۰.۰۳۰۹	-۰.۰۲۰۳	۰.۴۰۳۳				
۸	-۰.۱۹۳۰	-۰.۰۶۶۲	-۰.۰۴۷۷	-۰.۰۳۵۰	-۰.۰۲۷۰	-۰.۰۲۲۶	-۰.۰۱۹۱	۰.۴۱۸۶			
۹	-۰.۱۷۱۹	-۰.۰۶۶۲	-۰.۰۴۳۰	-۰.۰۳۱۶	-۰.۰۲۷۹	-۰.۰۲۰۵	-۰.۰۱۷۴	-۰.۰۱۰۰	۰.۳۹۰۶		
۱۰	-۰.۱۰۰۳	-۰.۰۶۰۳	-۰.۰۳۹۲	-۰.۰۲۸۹	-۰.۰۲۲۸	-۰.۰۱۸۸	-۰.۰۱۰۹	-۰.۰۱۳۸	-۰.۰۱۲۱	۰.۳۶۷۳	

جدول ۵: واریانس و کوواریانس بهترین برآوردهای خطی نااریب بر اساس n رکورد بالای اول از توزیع $N(\mu, \sigma^2)$

n	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
$Var(u^*)/\sigma^2$	۱.۰۰۰	۰.۹۷۴۳	۰.۹۴۷۰	۰.۹۲۳۰	۰.۹۱۱۱	۰.۸۸۱۶	۰.۸۶۴۲	۰.۸۴۸۵	۰.۸۳۶۲
$Var(\sigma^*)/\sigma^2$	۰.۷۲۱۰	۰.۷۲۱۰	۰.۲۲۲۷	۰.۲۲۲۷	۰.۱۲۷۹	۰.۱۰۴۹	۰.۰۸۸۵	۰.۰۷۶۶	۰.۰۶۷۴
$Cov(u, \sigma^*)/\sigma^2$	-۰.۴۴۷۷	-۰.۳۶۹۳	-۰.۲۹۲۱	-۰.۲۹۲۱	-۰.۲۰۰۰	-۰.۲۰۰۰	-۰.۱۸۸۱	-۰.۱۷۴۴	-۰.۱۶۲۹

مراجع

- [1]Ahmadi, J., 2000, *Record Values-Theory and Applications*, Ph.D. Thesies, Ferdowsi University of Mashhad, Iran.
- [2]Ahmadi, J. and Arghami, N.A., 2001, *On the Fisher Information in Record Values*, Metrika 53, 3, 195-206.
- [3]Ahmadi, J. and Arghami, N.A., 2002, *Nonparametric Confidence Intervals Based on Record Values Data*, to appear in Statistical Papers.
- [4]Arnold, B.C., Balakrishnan, N. and Nagaraja, H.N., 1992, *A First Course in Order Statistics*, John Wiley, New York.
- [5]Arnold, B.C., Balakrishnan, N. and Nagaraja, H.N., 1998, *Records*, John Wiley, New York.
- [6]Balakrishnan, N. and Chan, P.S., 1998, *On the Normal Record Values and Associated Inference*, Statistics and Probability Letters, 39, 73-80.
- [7]Balakrishnan, N. and Cohen, A.C., 1991, *Order Statistics and Inference: Estimation Method*, Academic Press, San Diego.
- [8]Carlin, P.B. and Gelfand, A.E., 1993, *Parametric Likelihood Inference for Record Breaking Problems*, Biometrika, 80, 3, 507-515.
- [9]David, H.A., 1981, *Order Statistics*, 2nd Ed, Wiley, New York.
- [10]Feuerverger, A. and Hall, P., 1998, *On Statistical Inference Based on Record Values*, Extremes, 12, 169-190.
- [11]Glick, N., 1978, *Breaking Records and Breaking Boards*, Am.Math.Monthly 85, 2-26.
- [12]Gulati, S. and Padgett, W.J., 1994, *Smooth Nonparametric Estimation of the Distribution and Density Functions from Record-Breaking Data*, Comm.Stat., Theory Methods, 23(5), 1259-1274.
- [13]Resnick, S.I., 1973, *Records Values and Maxima*, Ann.Probab. 1, 650-662.
- [14]Shorrocks, R.W., 1973, *Record Values and Inter-Record Times*, J.Appl.Probab. 10, 543-555.